

บทที่ 4

ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาของกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจ การให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

จากที่ผ่านมา ทำให้ได้ทราบถึงหลักกฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้บริการในธุรกิจออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นมาตรการที่สำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นผู้ใช้บริการ ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคจากการใช้บริการในธุรกิจออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อจะนำไปสู่พัฒนาการของการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีประเด็นการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาด้านหน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแลธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

เมื่อศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการขออนุญาตประกอบธุรกิจการให้บริการฟิตเนส นั้น พบว่า ไม่มีกฎหมายใดกำหนดกฎเกณฑ์ของการประกอบธุรกิจฟิตเนส ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นบุคคลธรรมดาสามารถประกอบธุรกิจได้เลยทันที โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนพาณิชย์แต่อย่างใด เพราะธุรกิจให้บริการฟิตเนส ไม่ใช่ธุรกิจที่ต้องควบคุม ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 และหากผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล ก็เพียงแค่ดำเนินการไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการก่อตั้งนิติบุคคล ไม่ว่าจะเป็นห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท ณ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการเพื่อสุขภาพจะดำเนิน ธุรกิจของตนในรูปแบบของบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลก็ย่อมได้ทั้งสิ้น

ในส่วนของหน่วยงานที่กำกับดูแลนั้น พบว่า นอกจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคแล้ว ปรากฏว่าไม่มีหน่วยงานใดที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลธุรกิจการให้บริการฟิตเนสเป็นการเฉพาะ โดยตรงแต่อย่างใด ซึ่งต่างจากธุรกิจให้บริการอื่นๆ และเมื่อธุรกิจการให้บริการฟิตเนสมีความสำคัญมากในปัจจุบัน จึงควรมีกฎหมายออกมามีกับธุรกิจการให้บริการฟิตเนสเป็นการเฉพาะ

เมื่อธุรกิจการให้บริการฟิตเนส อาจกระทบต่อผู้บริโภคในด้านต่างๆ จึงสมควรจะต้องมีกฎหมายมาบังคับใช้เป็นการเฉพาะเพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการประกอบธุรกิจ มีการ

กำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนในการเริ่มดำเนินการ รวมทั้งติดตามตรวจสอบการประกอบธุรกิจ เพราะการที่ไม่มีกฎหมายมาควบคุมธุรกิจประเภทนี้ ย่อมทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจมากจนเกินไป หากผู้ประกอบการไม่มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มุ่งในการแสวงหากำไรเพียงอย่างเดียว ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคได้ เพราะไม่สามารถควบคุมกำกับดูแลผู้ประกอบการได้

เมื่อศึกษาถึงหลักกฎหมายของต่างประเทศพบว่า พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ค.ศ. 1992 แก้ไขประมวลกฎหมายที่ใช้บังคับในอุตสาหกรรมการให้บริการฟิตเนส No.1 of 1999 ของประเทศออสเตรเลีย ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการให้บริการฟิตเนส เพื่อควบคุมการประกอบกิจการฟิตเนสไว้เป็นการเฉพาะ โดยมีหลักเกณฑ์เพื่อรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานทางการค้าภายใต้ขอบเขตของอุตสาหกรรมฟิตเนส เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความไว้วางใจในอุตสาหกรรมดังกล่าว เพื่อควบคุมดูแลการให้บริการของลูกจ้างในสถานประกอบการฟิตเนส ให้มีจริยธรรมตามวิชาชีพซึ่งคำนึงถึงส่วนได้เสียของผู้บริโภค เพื่อให้ข้อตกลงในสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้ให้บริการและผู้บริโภคถูกต้องเป็นธรรม กำหนดมาตรฐานของสถานบริการฟิตเนส กำหนดคุณสมบัติของลูกจ้างในสถานบริการฟิตเนส แสดงให้เห็นว่า ประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญต่อการควบคุม กำกับดูแลธุรกิจดังกล่าวเป็นอย่างมาก

ส่วนหน่วยงานภาคเอกชนที่ทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลนั้น ในประเทศไทยยังมีการรวมตัวของประชาชนเพื่อต่อรองกับผู้ประกอบการไม่มากนัก ที่มีบทบาทที่ชัดเจนมีเพียงมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคเท่านั้น แม้ว่าปัจจุบันจะมีการผลักดันให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา 61 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แต่ก็ยังไม่มีการจัดตั้งขึ้นแต่อย่างใด

เมื่อธุรกิจให้บริการฟิตเนส ไม่ใช่ธุรกิจที่ถูกบังคับให้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ดังนั้นจึงจะจดทะเบียนพาณิชย์หรือไม่ก็ได้ และจึงไม่มีบุคคลที่ถูกบังคับให้มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนแต่อย่างใด ธุรกิจให้บริการฟิตเนส จึงสามารถดำเนินการได้โดยเสรี โดยอาจดำเนินการในรูปของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ กล่าวโดยสรุปคือ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลล้วนแต่สามารถประกอบธุรกิจการให้บริการฟิตเนส ได้โดยเสรี และไม่ถูกบังคับให้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์แต่อย่างใด

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ธุรกิจการให้บริการฟิตเนส เป็นประเภทธุรกิจที่ถูกบังคับให้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่2) พ.ศ. 254 ธุรกิจการให้บริการฟิตเนส ถูกควบคุมทางทะเบียนพาณิชย์

4.2 ปัญหาลักษณะของสัญญาให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและการเรียกเก็บค่าบริการโดยอัตโนมัติ

ประเด็นปัญหานี้ เป็นประเด็นปัญหาหลักของผู้บริโภคที่เข้ารับบริการในธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ซึ่งจากผลการศึกษามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาด้านลักษณะของสัญญาให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

ปัญหาด้านสัญญาให้บริการฟิตเนส นั้น เป็นปัญหาที่กระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคที่เข้ารับบริการในธุรกิจการให้บริการฟิตเนส เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสัญญาที่เป็นสัญญาสำเร็จรูป การใช้ขนาดของตัวอักษรที่มีขนาดเล็กจนเกินไป จำนวนเครื่องออกกำลังกายที่มีไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิก การกำหนดให้ต้องเป็นสมาชิกขั้นต่ำ 12 เดือน โดยไม่สามารถบอกเลิกสัญญาได้ ก่อนครบกำหนดเวลาขั้นต่ำดังกล่าวซึ่งถือได้ว่าเป็นสัญญาให้บริการที่มีลักษณะผูกพันต่อเนื่องในอนาคต

แม้ว่าลักษณะของสัญญาดังกล่าว อาจถือว่าเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 แต่ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว การที่จะถือว่าสัญญาใดเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่ นั้น เป็นอำนาจของศาลที่จะตัดสินพิพากษา และคำพิพากษาของศาลนั้นใช้บังคับได้แต่เพียงกับคู่กรณีพิพาทกันเท่านั้น มิได้ใช้บังคับแก่กรณีอื่นๆ ไปแต่อย่างใด

ประเทศไทยมิได้มีบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาให้บริการที่มีลักษณะผูกพันต่อเนื่องแต่อย่างใดแม้ว่าจะมีการใช้สัญญาประเภทนี้กับการให้บริการธุรกิจออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแล้วก็ตาม แต่ในต่างประเทศนั้น ปรากฏในกฎหมายของประเทศแคนาดาในมลรัฐ British Columbia ในข้อ 17 แห่ง Business Practices and Consumer Protection Act ได้ให้คำนิยามของสัญญาที่จัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนื่องว่า คือ สัญญาที่มีการชำระหนี้ในอนาคตซึ่งการปฏิบัติตามสัญญานั้นมีลักษณะต่อเนื่องและเป็นธุรกรรมตามที่กฎหมายกำหนด แต่นิยามดังกล่าวไม่ได้ให้ความหมายของคำว่า “ลักษณะต่อเนื่อง” (continuing basis) แต่กำหนดขอบเขตของสัญญาโดยการกำหนดประเภทของธุรกรรมที่ได้รับการคุ้มครองแทน แต่มีนัยกฎหมายได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความหมายของสัญญาให้บริการที่มีลักษณะผูกพันต่อเนื่องว่า หมายถึง สัญญาที่ผู้บริโภคเข้าทำกับผู้ให้บริการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิในการใช้บริการหลายครั้งในอนาคตในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ตัวอย่างของสัญญาที่จัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนื่อง เช่น ฟิตเนส การควบคุมน้ำหนัก ให้บริการพัฒนาทักษะต่างๆ (เช่น เต้นรำ ทำอาหาร วาดรูป ศิลปะการป้องกันตัว) โรงเรียนกวดวิชา

เนื่องจากโดยสภาพสัญญาที่จัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนื่องมีระยะเวลาตามสัญญาที่ยาวนานกว่าสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้เพียงครั้งเดียว

และเนื่องจากสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้หลายครั้งและมีระยะเวลาของสัญญาที่ยาวนานกว่าสัญญาปกติ จึงทำให้สัญญาประเภทนี้ผู้บริโภคมีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับการชำระหนี้อย่างถูกต้องตลอดระยะเวลาของสัญญา หรืออาจจะมีข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไปของฝ่ายผู้บริโภคหรือฝ่ายผู้ให้บริการอันทำให้ผู้บริโภคเกิดความยากลำบากในการเข้ารับบริการ เช่น ผู้บริโภคเป็นคู่สัญญาตามสัญญาให้บริการฟิตเนสที่มีระยะเวลาตลอดชีวิต แต่ต่อมาผู้บริโภคประสบอุบัติเหตุ และกลายเป็นคนพิการ จนไม่อยู่ในสภาพที่จะเข้าใช้บริการฟิตเนสได้หรือการเข้าใช้บริการจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภคดังกล่าวหรือกรณีผู้ให้บริการปิดกิจการ หรือย้ายสถานประกอบการไปในสถานที่อันก่อให้เกิดความยากลำบากแก่ผู้บริโภคในการเข้ารับบริการ และเมื่อพิจารณาแล้วมูลค่าของสัญญาที่จัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนื่องมักมีมูลค่าสูง ดังนั้นการไม่ได้รับการปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญาหรือการที่ผู้บริโภคไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้เพราะความยากลำบากอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงไปของสถานการณ์แวดล้อมย่อมก่อให้เกิดความเสียหายอยู่ผู้บริโภคอย่างมาก และสัญญามักจะมีข้อความระบุว่าห้ามบอกเลิกสัญญาจนกว่าจะครบระยะเวลาตามที่กำหนดเอาไว้ ทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบเป็นอย่างมาก

แม้ในประเทศไทยจะยังไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับต่อสัญญาที่จัดให้มีบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเป็นการเฉพาะ แต่เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ พบว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 สามารถนำมาปรับใช้กับสัญญาที่จัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนื่องได้ โดย เนื่องจากสัญญาดังกล่าวทำในลักษณะของสัญญาสำเร็จรูป ซึ่งสัญญาสำเร็จรูปหมายถึง ข้อตกลงในสัญญาสำเร็จรูประหว่างผู้บริโภคร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ ที่ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูปได้เปรียบ คู่สัญญาอีกฝ่ายเกินสมควร (มาตรา 4 วรรค 1) ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 นี้ได้ให้อำนาจแก่ศาลในการวินิจฉัยว่าสัญญาใดเป็นสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และบังคับตามสัญญาได้บังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี

แต่ถึงแม้พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 จะให้อำนาจแก่ศาลในการวินิจฉัยดังกล่าวก็ตาม การที่บัญญัติไว้เพียงกว้างๆ เพื่อให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจอย่างเต็มที่ย่อมมีข้อโต้แย้งแก่ทางฝั่งผู้ประกอบการได้เช่นเดียวกัน ว่าสัญญาที่ทำขึ้นนั้น ชัดเจนและเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่ายแล้ว

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องให้คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาออกประกาศกำหนดให้การให้บริการการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 โดยกำหนดข้อความที่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค ได้แก่ กำหนดให้ใช้ข้อความที่จำเป็นซึ่ง

หากมิได้ใช้ข้อสัญญาเช่นนั้นจะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบการเกินสมควร และห้ามใช้ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค

4.2.2 ปัญหาการเรียกเก็บค่าบริการโดยอัตโนมัติ

ปัญหาการเรียกเก็บค่าบริการโดยอัตโนมัติ เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากลักษณะของสัญญาให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยผู้ประกอบการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพจะทำสัญญากับผู้บริโภคซึ่งเป็นสัญญาให้บริการที่มีลักษณะผูกพันต่อเนื่อง และให้ผู้บริโภคชำระค่าบริการผ่านบัตรเครดิต ซึ่งจะมีการเรียกเก็บค่าบริการจากบัตรเครดิตโดยอัตโนมัติ แม้ว่าผู้บริโภคจะไม่ได้ไปใช้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเลยก็ตาม และสัญญาที่ทำขึ้นนั้นจะมีข้อความระบุว่าห้ามบอกเลิกสัญญาจนกว่าจะครบระยะเวลาตามที่กำหนดเอาไว้ ทำให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าบริการที่ถูกเรียกเก็บผ่านบัตรเครดิตไปเรื่อยๆ จนกว่าจะครบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในสัญญา แม้ว่าผู้บริโภคจะไม่ได้ไปใช้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเลยก็ตาม

เมื่อพิจารณาให้ลึกซึ้ง จะเห็นว่าผู้บริโภคผู้ใช้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ จะต้องทำสัญญาใช้บริการกับผู้ประกอบการธุรกิจถึง สองธุรกิจด้วยกัน คือ ธุรกิจออกกำลังกายเพื่อสุขภาพกับธุรกิจบัตรเครดิต ซึ่งทำกับสถาบันการเงิน ซึ่งธุรกิจบัตรเครดิตนี้ มีประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจบัตรเครดิตเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่ากรณีที่ผู้ใช้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีความประสงค์จะยกเลิกสัญญาให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ก่อนครบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญานั้น แม้ไม่อาจกระทำได้โดยตรงเพราะขัดต่อข้อกำหนดที่ห้ามบอกเลิกสัญญาก่อนระยะเวลาที่ตกลงไว้ แม้ผู้ใช้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ สามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญารับบริการผ่านบัตรเครดิตได้ ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ให้ธุรกิจบัตรเครดิตเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2542 ข้อ 3 (7) (ข) แต่ทั้งนี้ผู้บริโภค ต้องใช้สิทธิของตนภายในระยะเวลา 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ขอรับบริการหรือ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับบริการก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ สถาบันการเงินที่ให้บริการบัตรเครดิตจะยังคงเรียกเก็บค่าบริการผ่านบัตรเครดิตของผู้บริโภคอยู่ เนื่องจากผู้ประกอบการยังมีได้แจ้งยกเลิกการเรียกเก็บค่าบริการผ่านบัตรเครดิตของผู้บริโภค ทั้งนี้เพราะสัญญาให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ยังไม่เป็นธุรกิจควบคุมสัญญาตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค สัญญาที่ทำขึ้นจึงใช้ข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 โดยกำหนดข้อตกลงในกรณีนี้

ผู้บริโภครักษาชำระค่าสมาชิกด้วยบัตรเครดิต ให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีหน้าที่ต้องแจ้งระงับการเรียกเก็บเงินจากบัตรเครดิตทันที เมื่อสัญญาการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพสิ้นสุดลง

4.3 ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

เมื่อได้ศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ พบว่ายังไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเป็นการเฉพาะ ซึ่งต่างจาก ผู้ประกอบธุรกิจเสริมสวย สปา นวดเพื่อสุขภาพ ซึ่งผู้ที่จะประกอบธุรกิจดังกล่าวได้นั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ให้บริการบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พ.ศ. 2551 ซึ่งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรฐานของสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่ออกตามมาตรา 3 (3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 นั้น ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับมาตรฐานของสถานที่ของสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ เช่น สถานที่ประกอบการนั้นต้องตั้งอยู่ในทำเลที่มีความสะดวกปลอดภัย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในระยะที่จะก่อให้เกิดปัญหา หรืออุปสรรคในการประกอบศาสนกิจ หรือการจัดบริเวณที่ให้บริการเฉพาะบุคคล จะต้องไม่มีมิดชิดหรือลับตาจนเกินไป พื้นที่ให้บริการทั้งภายในและภายนอกสถานที่ที่ให้บริการนั้นต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย อยู่เสมอ ไม่มีคราบสิ่งสกปรก โดยจะต้องมีการควบคุม พาหะนำโรคอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จัดให้มีห้องอาบน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ ห้องผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าและตู้เก็บเสื้อผ้าที่สะอาด ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยอย่างเพียงพอ และควรแยกส่วนชาย หญิงจัดให้มีการตกแต่งสถานที่ที่เหมาะสม โดยจะต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้เสื่อมเสียศีลธรรม หรือขัดต่อวัฒนธรรมอันดี เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานผู้ประกอบการสปาเพื่อสุขภาพได้กำหนดไว้ เช่น ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประกอบการ จะต้องมีความสมบูรณ์และไม่มีลักษณะต้องห้ามคือ มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรในสาขาที่เกี่ยวข้องสุขภาพหรือสาขาที่คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางรับรองหรือให้ความเห็นชอบหรือมีประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องผ่านการประเมินความรู้ความสามารถตามที่คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางกำหนด จะต้องไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ดิคาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง หรือโรคอื่นในระยะรุนแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ และในกรณีที่มีการเปลี่ยนผู้ดำเนินการ

กิจการสปาเพื่อสุขภาพ หรือผู้ดำเนินการขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม ผู้ประกอบการ จะต้องจัดหาผู้ดำเนินการใหม่ เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานผู้ให้บริการกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ก็ได้กำหนดว่าผู้ให้บริการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม คือ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ต้องได้รับการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตร จากหน่วยงานราชการ สถาบัน หรือสถานศึกษาที่ คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางรับรอง หรือเป็นผู้ที่มี ประสบการณ์การทำงานในกิจการสปาเพื่อสุขภาพมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านการทดสอบ ความรู้และประสบการณ์โดยคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลาง ไม่เป็นโรคหรือโรคติดต่อ ทั้งนี้ ผู้ให้บริการจะต้องให้บริการแก่ผู้รับบริการตามความรู้และความ ชำนาญตรงตามมาตรฐานวิชาชีพที่ได้ศึกษาอบรมมา และมีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยการดูแล สุขภาพให้แข็งแรง และไม่นำโรคติดต่อไปแพร่แก่ผู้รับบริการ เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น และในข้อ 8 ได้กำหนดมาตรฐานการบริการกิจการสปาเพื่อสุขภาพไว้ เช่น ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีผู้ให้ บริการที่มีคุณสมบัติตามประกาศนี้ และห้ามมิให้นำผู้ที่ขาดคุณสมบัติมาให้บริการ ผู้ประกอบการ จะต้องจัดการบริการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริการแต่ละประเภท โดยจะต้องมี บริการหลัก ประกอบด้วย การนวดเพื่อสุขภาพ การใช้น้ำเพื่อสุขภาพ เช่น บริการอบไอน้ำ อ่างน้ำวน บ่อน้ำร้อน บ่อน้ำเย็น และให้มีบริการอื่น เช่น การพอกโคลน การเสริมสวย การออก กำลังกาย อาหารสุขภาพ โยคะ สมาธิ และอื่นๆอีกอย่างน้อย 3 รายการ

ในส่วนมาตรฐานความปลอดภัยกิจการสปาเพื่อสุขภาพก็ได้กำหนดไว้ เช่น ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีชุดปฐมพยาบาลไว้ในสถานประกอบการ และพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ที่มีการให้บริการ ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีป้ายหรือข้อความเพื่อแสดงหรือเตือนให้ผู้รับบริการ ระมัดระวังอันตราย หรือบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย ในกรณีที่กิจการสปาเพื่อสุขภาพ มีการจัดให้มีบริการอบความร้อน อบไอน้ำ อ่างน้ำวนไว้บริการ ตลอดจนอุปกรณ์และบริการอื่นใด ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีพนักงานที่มีความรู้ ความเข้าใจและความ ชำนาญในการใช้อุปกรณ์นั้นเป็นอย่างดี เป็นผู้รับผิดชอบอุปกรณ์ และมีหน้าที่ตรวจตราดูแลการใช้ อุปกรณ์ดังกล่าว ทั้งในขณะที่ใช้งานและหลังการใช้งานและต้องจัดให้มีระบบฉุกเฉินสำหรับบริการ อบความร้อน อบไอน้ำและอ่างน้ำวน ซึ่งสามารถหยุดการทำงานของอุปกรณ์ดังกล่าวได้โดย อัตโนมัติในทันทีที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้รับบริการ และการเข้าถึงระบบฉุกเฉินนั้นต้องสามารถ กระทำได้ง่ายและสะดวกในเวลาที่เกิดเหตุฉุกเฉิน ต้องจัดระบบคัดกรองผู้รับบริการที่อาจมี ความเสี่ยงในการเข้าใช้บริการบางแผนก โดยเฉพาะต้องไม่อนุญาตให้สตรีตั้งครรภ์ ผู้ใช้ยาบาง ประเภท ที่อาจเกิดปัญหาเมื่อเข้าใช้อุปกรณ์บางชนิด ผู้ที่เพิ่งจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือ

มีนเมาสุรา ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ผู้ป่วยเบาหวานและผู้ป่วยโรคหัวใจ เข้าใช้อุปกรณ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่อภาวะนั้นๆ เว้นแต่จะได้รับคำสั่งจากแพทย์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผ้า อุปกรณ์ และเครื่องมือทุกชนิดเมื่อใช้บริการแล้ว ต้องซัก ล้าง ทำความสะอาดอย่างถูกต้องทุกครั้ง ก่อนนำกลับมาใช้บริการครั้งต่อไป และในกรณีการให้บริการที่เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ เช่น การใช้ไม้หรืออุปกรณ์ที่ใช้ขัดหรือขัดผิวหนังในการบริการกดจุดฝ่าเท้า ต้องผ่านกรรมวิธีฆ่าเชื้อที่สามารถฆ่าและควบคุมเชื้อได้ไม่น้อยไปกว่าเทคนิคการปลอดเชื้อ ทุกครั้งหลังการให้บริการ โดยจะต้องมีการดำเนินการป้องกันการติดเชื้อที่เหมาะสมและต้องมีระบบป้องกันอวกาศกัก ในสถานประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพจะต้องอยู่ภายใต้ประกาศฉบับนี้ ส่งผลให้สามารถควบคุมคุณภาพมาตรฐานในการประกอบการธุรกิจได้ ทั้งในเรื่องการกำหนดสถานที่มาตรฐานสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐาน เมื่อสถานบริการออกก้างกายเพื่อสุขภาพไม่ได้อยู่ภายใต้ประกาศฉบับนี้ จึงไม่ถูกควบคุมกำกับดูแล ในเรื่องการกำหนดสถานที่ มาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานต่างๆแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพมาตรฐานของสถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้บริการ ผู้ดำเนินการให้บริการ ที่ไม่มีกฎหมายหรือหลักเกณฑ์กำหนดไว้ ทำให้ผู้ประกอบการบางรายขาดคุณภาพมาตรฐานในการบริการ ซึ่งกระทบต่อสิทธิของผู้ใช้บริการหรือผู้บริโภค โดยเฉพาะคุณภาพมาตรฐานของครูฝึกหรือผู้แนะนำในการใช้อุปกรณ์ออกก้างกาย ก็ไม่ได้มีการกำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นคุณสมบัติ การศึกษาหรือคุณวุฒิต่างๆ อายุ โรคติดต่อ การอบรมความรู้เฉพาะด้าน ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น

เมื่อธุรกิจให้บริการออกก้างกายเพื่อสุขภาพ อาจกระทบต่อผู้บริโภคในด้านต่างๆ จึงสมควรจะต้องมีกฎหมายมาบังคับใช้เป็นการเฉพาะเพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการประกอบการธุรกิจ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนในการเริ่มดำเนินการ รวมทั้งติดตามตรวจสอบการประกอบการธุรกิจ เพราะการที่ไม่มีกฎหมายมาควบคุมการประกอบการธุรกิจนี้ ย่อมทำให้ผู้ประกอบการมีเสรีภาพในการประกอบการธุรกิจมากเกินไป หากผู้ประกอบการไม่มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มุ่งในการแสวงหากำไรเพียงอย่างเดียว ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคได้ เพราะไม่สามารถควบคุมกำกับดูแลผู้ประกอบการได้

เมื่อศึกษาถึงหลักกฎหมายของต่างประเทศพบว่า พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ค.ศ. 1992 แก้ไขประมวลกฎหมายที่ใช้บังคับในอุตสาหกรรมพิตเนส No.1 of 1999 ของประเทศออสเตรเลีย ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบการธุรกิจพิตเนส เพื่อควบคุมการ

ประกอบกิจการฟิตเนสไว้เป็นการเฉพาะ โดยมีหลักเกณฑ์เพื่อรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานทางการค้า ภายใต้ขอบเขตของอุตสาหกรรมฟิตเนส เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความไว้วางใจในอุตสาหกรรมฟิตเนส เพื่อควบคุมดูแลการให้บริการของลูกค้าในสถานประกอบการฟิตเนส ให้มีจริยธรรมตามวิชาชีพ ซึ่งคำนึงถึงส่วนได้เสียของผู้บริโภค เพื่อให้ข้อตกลงระหว่างผู้ให้บริการและผู้บริโภคถูกต้องเป็นธรรม กำหนดมาตรฐานของสถานบริการฟิตเนส กำหนดคุณสมบัติของลูกค้าในสถานบริการฟิตเนส แสดงให้เห็นว่า ประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญต่อการควบคุม กำกับดูแลธุรกิจฟิตเนส อย่างยิ่ง

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงสาธารณสุข จะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับ สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พ.ศ. 2551. โดย เพิ่มเติม ข้อ 4 ของประกาศดังกล่าว ให้ กิจการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย ตาม มาตรา 3 (3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546 เพื่อให้ธุรกิจการให้บริการ ออกกำลังกายถูกควบคุมมาตรฐาน ทั้งในด้านสถานที่ การบริการ และผู้ให้บริการ เช่นเดียวกับ กิจการเพื่อสุขภาพอื่นๆ

4.4 ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อผู้ใช้บริการ

เมื่อมีการเข้ารับบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ก็จะต้องมีการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ ออกกำลังกายต่างๆ ที่มีลักษณะเฉพาะและความทันสมัยที่บุคคลทั่วไปไปไม่อาจจะใช้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้สูงที่ผู้ใช้บริการอาจได้รับความเสียหายจากการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ในสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพนั้นๆ ดังนั้น จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า หากเกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของผู้ใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ จะมีมาตรการในการเยียวยาชดใช้ความเสียหายหรือจะกำหนดความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการ อย่างไรบ้าง

หากพิจารณาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ พบว่า ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยลักษณะละเมิด พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ยังไม่สามารถจะนำมาบังคับใช้ให้มีการคุ้มครองผู้บริโภคและเยียวยาชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใช้บริการซึ่งเป็นผู้บริโภคได้อย่างมี

ประสิทธิภาพเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อการให้บริการเป็นธุรกิจการค้าการบริการอย่างหนึ่งที่อยู่ภายใต้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคจากการค้าการบริการ เมื่อผู้บริโภคได้รับความเสียหายก็ย่อมได้รับความคุ้มครองในฐานะเป็นผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แต่เมื่อธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเป็นธุรกิจที่ ต้องให้บริการและมีปฏิสัมพันธ์ต่อร่างกายของผู้เข้ารับบริการ แต่ธุรกิจดังกล่าวมิได้มีมาตรการในการสร้างหลักประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการแต่อย่างใด แต่ธุรกิจดังกล่าวกลับสามารถเปิดบริการได้อย่างเสรี โดยหากผู้ใดประสงค์จะประกอบธุรกิจในกรณีที่เป็นบุคคลธรรมดาที่สามารถดำเนินการได้เลยโดยไม่ต้องมีการจดทะเบียนพาณิชย์ แต่หากประกอบธุรกิจในกรณีที่เป็นนิติบุคคลก็สามารถกระทำได้โดยเพียงแต่ จดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลแล้วแต่ประเภทของนิติบุคคล ก็สามารถประกอบธุรกิจได้โดยเสรี โดยไม่มีหลักเกณฑ์และขั้นตอน ในการขออนุญาตประกอบกิจการแต่อย่างใด

การที่ธุรกิจธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ สามารถประกอบกิจการได้โดยเสรี ทำให้ผู้ประกอบการสามารถที่จะสร้างหลักเกณฑ์มาเพื่อบังคับใช้ในการประกอบธุรกิจของตนได้แต่เพียงฝ่ายเดียว ดังจะเห็นได้ว่า กฎระเบียบข้อบังคับของธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ นั้น มีข้อกำหนดบางข้อที่เป็นการจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการเอาไว้ในการประกอบธุรกิจดังกล่าว เช่น การกำหนดว่าจะไม่รับผิดชอบต่อความบาดเจ็บที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์ออกกำลังกาย กำหนดว่าผู้ใช้บริการจะใช้สิทธิในการฟ้องร้องให้รับผิดชอบจากความเสียหายจากการใช้บริการไม่ได้ รวมทั้งยังตัดสิทธิทายาทของผู้เสียหายในการฟ้องร้องคดี โดยถือว่าเป็นการยินยอมรับผิดชอบต่อความเสี่ยงของผู้ใช้บริการเอง กำหนดมาตรการบังคับให้ต้องจ้างผู้ฝึกสอนของสถานบริการนั้นๆเท่านั้น ห้ามมิให้เพื่อนหรือคนอื่นมาสอน กำหนดให้ต้องชำระค่าบริการในรูปแบบของบัตรเครดิตเพื่อเป็นการชำระค่าบริการเริ่มแรกในการเข้าเป็นสมาชิก ซึ่งหากผู้ใช้บริการไม่พอใจในการใช้บริการหรือไม่ต้องการเป็นสมาชิก ย่อมไม่สามารถที่จะเรียกเงินคืนได้และผู้ประกอบการก็จะไม่คืนเงินจำนวนดังกล่าวให้ การตั้งข้อสงวนฝ่ายเดียวที่จะแก้ไข กฎ ระเบียบ และข้อกำหนดในสัญญาได้ทุกเมื่อ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าของตน เป็นต้น

ดังนั้น หากพิจารณาถึงข้อกำหนดของสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแล้ว จึงเป็นการสร้างข้อกำหนดที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค และเป็นการจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการเอาไว้เพื่อไม่ต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดความเสียหายต่อผู้ใช้บริการ และเนื่องจากยังไม่มีความมาตรการเพื่อควบคุมมาตรฐานในการกำหนด กฎระเบียบในการใช้บริการให้มีมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับการที่ไม่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบของสถานบริการพิเศษเพื่อสุขภาพไว้เป็นการเฉพาะเพื่อให้ผู้ประกอบการยึดถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันที่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค เพราะผู้บริโภคที่อยู่ในฐานะเสียเปรียบและมีอำนาจต่อรองน้อยกว่าย่อมไม่

สามารถทราบถึงข้อมูลหรือกฎระเบียบ ที่ผู้ประกอบการกิจการสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ แต่ละแห่งสร้างขึ้น ได้อย่างชัดเจน ซึ่งการที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายฉบับใดที่จะนำมาบังคับเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์กลางเกี่ยวกับความรับผิดชอบของสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเอาไว้ จึงทำให้ไม่สามารถควบคุมกำกับดูแลสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพได้ ทำให้ผู้ได้รับผลเสียจึงเป็นผู้บริโภคที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ แต่ไม่ได้รับการบริการที่เป็นธรรมเพียงพอ ดังความมุ่งหวังในการเข้าใช้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

เมื่อไม่มีกฎหมายมาบังคับในเรื่องดังกล่าว หากเกิดความเสียหายต่อร่างกาย หรือชีวิต หรือทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการใช้บริการสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายจากเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการใช้บริการ หรือจากคำแนะนำที่ผิดพลาดหรือไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการผู้ให้บริการ ผู้ฝึกสอน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพนั้นๆ ผู้ใช้บริการย่อมไม่สามารถที่จะได้รับความคุ้มครองและได้รับการเยียวยาชดใช้ความเสียหายที่เป็นธรรมและเพียงพอได้

นอกจากความเสียหายดังกล่าวมาแล้วการเข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ยังอาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกิดจากข้อสัญญาใช้บริการ และความเสียหายจากการโฆษณาที่เกินจริงในสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ปัญหาจึงมีว่าเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้ว ผู้ใช้บริการจะสามารถ ได้รับความคุ้มครองสิทธิในการที่จะเรียกร้องค่าเสียหายเพื่อทดแทนความเสียหายดังกล่าวได้หรือไม่อย่างไร เมื่อศึกษาถึงหลักกฎหมายความรับผิดชอบตามสัญญาในการเข้ารับบริการสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ พบว่าการประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ไม่มีกำหนดหมายควบคุมการประกอบธุรกิจไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งหากเกิดปัญหาในเรื่องสัญญา ก็ต้องนำหลักกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้บังคับ แต่ตามหลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคนั้น ยังไม่ให้ความคุ้มครองครอบคลุมไปถึงการทำสัญญาในธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพราะสัญญาดังกล่าวไม่ใช่สัญญาที่ถูกควบคุมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ดังนั้นหากผู้บริโภคต้องการที่จะใช้สิทธิในการที่จะเรียกร้องค่าเสียหายเพื่อเยียวยาชดใช้ความเสียหายจากสัญญา ก็ย่อมใช้สิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และสามารถดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมตามปกติ แต่ด้วยเหตุที่ผู้ประกอบการมีอำนาจเหนือกว่าเนื่องจากมีความเชี่ยวชาญมากกว่า จึงเป็นการยากที่ผู้บริโภคจะนำสืบในเรื่องเฉพาะทางหรือเทคนิคด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถจะพิสูจน์ถึงความเสียหายดังกล่าวได้

ประเด็นต่อมาคือเมื่อผู้เข้ารับบริการสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ฝึกสอน ซึ่งเป็นลูกจ้างของสถานบริการออกกำลังกาย

เพื่อสุขภาพ ผู้ใช้บริการย่อมสามารถเรียกร้องให้มีการชดเชยค่าเสียหายในทางแพ่งได้ เพราะจาก หลักกฎหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ได้วางหลักไว้ว่า “ผู้ใดจงใจหรือ ประมาทเลินเล่อ กระทำต่อบุคคลอื่น โดยผิดกฎหมาย ให้เขาได้รับความเสียหายแก่ชีวิตก็ดี ร่างกายก็ ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” เพราะการที่ผู้ฝึกสอน ได้ให้คำแนะนำที่ผิดพลาด หรือ ไม่ถูกต้อง ตามหลักการ เป็นเหตุให้ผู้เข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ได้รับความเจ็บ นั้น ถือได้ว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ฝึกสอนเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้เข้ารับบริการในสถาน บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ดังนั้นผู้เข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ที่ได้รับความเสียหายจากละเมิดนั้น ย่อมมีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน โดยอาศัยอำนาจตาม กฎหมายดังกล่าวได้

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด จะเห็นว่า การให้คำแนะนำในเรื่องการออกกำลังกาย การใช้อุปกรณ์ ต่างๆ ที่ผิดพลาด ไม่ถูกต้องตาม หลักการอันเป็นละเมิดของผู้ฝึกสอนดังกล่าวนี้ ถือเป็นการกระทำในทางที่ว่างของผู้นั้น นายจ้าง หรือเจ้าของสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ นั้นๆ ด้วย เพราะประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา 425 มีหลักว่า “นายจ้างต้องร่วมกันรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้าง ได้กระทำไปในทางการที่จ้างนั้น” ดังนั้น เมื่อคำแนะนำของผู้ฝึกสอนอยู่ในทางการที่จ้าง และ เป็นละเมิดต่อผู้เข้ารับบริการสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ นายจ้างจึงต้องร่วมรับผิดชอบ ในผลแห่งละเมิดนั้นด้วย

อย่างไรก็ดี การที่เข้ารับบริการสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ที่ได้รับความเสียหายจากผู้ประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ จะไปฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อ เรียกค่าเสียหายเพื่อละเมิดนั้น ย่อมจะเป็นการเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก และโดยทั่วไปแล้ว ผู้ได้รับความเสียหายไม่อยู่ในฐานะที่จะสะดวกและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี และบางครั้งการ ฟ้องร้องไม่อาจจะยับยั้ง แก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้น ได้อย่างเหมาะสม

เมื่อมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบัน ยังไม่สามารถคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ประกอบการจำนวนมากอาศัยช่องว่างของกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุมธุรกิจ ให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ หาผลประโยชน์จากความเสียหายของผู้บริโภคโดยมุ่งหวังแต่ เพียงผลกำไร และปัจจุบันธุรกิจให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพมีความสำคัญต่อคนในชุมชน เมืองมากขึ้น ด้วยกระแสใส่ใจในสุขภาพ หากไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการควบคุมกับดูแลและ กำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการไว้แล้ว ผู้บริโภคย่อมได้รับผลกระทบที่รุนแรงขึ้น ในอนาคต

แม้ผู้ใช้บริการจะใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเข้าใช้บริการของผู้ประกอบการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพก็ตาม แต่ผู้ใช้บริการก็มีภาระการพิสูจน์ที่ต้องพิสูจน์ให้ได้ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของฝ่ายผู้ให้บริการ เป็นเหตุให้ตนได้รับความเสียหาย ซึ่งในบางครั้งการพิสูจน์ถึงความเสียหายดังกล่าวนั้น เป็นไปได้โดยยาก ซึ่งเป็นการยากที่จะพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อดังกล่าว เพราะข้อเท็จจริงต่างๆ ล้วนอยู่กับทางฝ่ายผู้ให้บริการ

แต่หากนำหลักเรื่องความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) ที่ใช้อยู่ในพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 มาใช้บังคับกับเรื่องการได้รับความเสียหายจากการใช้บริการออกกำลังกายด้วย ก็จะทำให้ผู้ได้รับความเสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความจงใจ หรือประมาทเลินเล่อของผู้ให้บริการ

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะนำเอาหลักความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) ดังกล่าว มาบังคับใช้ในการให้บริการฟิตเนสด้วย โดยต้องกำหนดให้เพิ่มคำนิยาม คำว่า “สินค้า” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ให้ครอบคลุมถึงการให้บริการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้บริการมีความง่ายขึ้นในการพิสูจน์เพราะไม่มีภาระในการพิสูจน์ว่า ผู้ให้บริการจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่